

Štefanova ulica 2, 1501 Ljubljana

T: 01 428 40 00
F: 01 428 47 33
E: gp.mnz@gov.si
www.mnz.gov.si

Urad Vlade RS za komuniciranje
Gregoričeva 25
1000 Ljubljana

gp.ukom@gov.si

Številka: 095-21/2012/2
Datum: 18. 7. 2012

Zadeva: Stališče Ministrstva za notranje zadeve do Predlagam.vladi.si predloga
3258: Ukinitve privilegiranega položaja Romov
Zveza: Vaš dopis št. 092-259/2012/1 z dne 4. 7. 2012

Spoštovani,

z dopisom št. 092-259/2012/1 ste nas zaprosili, da pripravimo stališče našega ministrstva do predloga, podanega na spletnem orodju predlagam.vladi.si glede ukinitve privilegiranega položaja Romov v Sloveniji. V nadaljevanju vam pošiljamo odgovor, ki vsebuje kratko analizo veljavne ureditve in odziv na predlog.

Ena od temeljnih zahtev demokratičnega političnega sistema je spoštovanje človekovih pravic in temeljnih svoboščin ter ustvarjanje pogojev za njihovo uresničevanje. Med temi pravicami enakost pred zakonom, izražanje narodne pripadnosti, pravica do uporabe svojega jezika in pisave, prepoved spodbujanja k neenakopravnosti in nestrpnosti, prepoved spodbujanja k nasilju in vojni ter posebne pravice manjšin izražajo pluralizem v družbi ter polagajo temelje medsebojni strpnosti in razumevanju med ljudmi. Pluralistična in resnično demokratična družba mora ne le spoštovati etnične, kulturne, jezikovne in verske identitete vsakega pripadnika manjšine, ampak tudi ustvarjati primerne razmere, ki pripadnikom manjšin omogočajo, da izražajo, ohranjajo in razvijajo svojo identiteto, ter z ustvarjanjem ozračja strpnosti in dialoga omogočati, da kulturna raznolikost ni vir in dejavnik razdvajanja, ampak bogatenja vsake družbe. To velja tudi za romsko skupnost, živečo v Slovenijo. V odločbi Ustavnega sodišča RS številka U-I-416/98-38 z dne 22. 3. 2001, je tako jasno zapisano, da »pri urejanju posebnega položaja in posebnih pravic romske skupnosti zakonodajalec ni omejen z načelom enakosti, ki mu pri urejanju človekovih pravic in temeljnih svoboščin prepoveduje vsako diskriminacijo, ki bi temeljila na narodnosti ali rasi ali na drugih okoliščinah, določenih v prvem odstavku 14. člena Ustave«. Ustavno pooblastilo iz 65. člena dovoljuje zakonodajalcu, da romski skupnosti in njenim pripadnikom zagotovi posebno (dodatno) varstvo, ki je v teoriji prava znano kot t.i. »pozitivna diskriminacija« ali pozitivno varstvo (odločbi Ustavnega sodišča št. U-I-283/94 z dne 12. 2. 1998, Uradni list RS, št. 20/98 in OdlUS VII, 26 ter št. U-I-298/96 z dne 11. 1. 1999, Uradni list RS, št. 98/99 in OdlUS VIII, 246).

Pravna podlaga za urejanje položaja romske skupnosti v Republiki Sloveniji je 65. člen ustave, ki določa, da položaj in posebne pravice romske skupnosti, ki živi v Sloveniji, ureja zakon. S tem so bili postavljeni pravni temelji za zaščitne ukrepe. Do dosledne izpeljave ustavne določbe je prišlo s sprejemom Zakona o romski skupnosti v Republiki Sloveniji /ZRomS-1/ (Uradni list RS, št. 33/2007) v letu 2007. Dodatno je zaščita romske skupnosti in skrb za izboljšanje njenega položaja vgrajena v druge zakone¹ in programe ter strategije s posameznih družbenih področij. Krovni program, ki pomeni operacionalizacijo zakonskih določil na področju usklajenega uresničevanja pravic pripadnikov romske skupnosti ter prinaša nujno potrebne ukrepe na tistih področjih, ki so za izboljšanje položaja pripadnikov romske skupnosti prioriteta, je Vlada RS sprejela marca 2010; gre za Nacionalni program ukrepov za Rome Vlade Republike Slovenije za obdobje 2010 – 2015, dostopen na spletnem naslovu: http://www.arhiv.uvn.gov.si/fileadmin/uvn.gov.si/pageuploads/pdf_datoteke/Program_ukrepov.pdf. Program poleg ukrepov, ki so finančno ovrednoteni in časovno umeščeni, vsebuje tudi analizo stanja.

V letu 2010 je Vlada RS pripravila tudi obsežno poročilo o položaju romske skupnosti v Republiki Sloveniji, v katerem so predstavljeni programi in ukrepi, ki jih je sprejela Vlada RS oziroma jih pripravljajo in izvajajo različni državni organi in organi samoupravnih lokalnih skupnosti na področjih vzgoje in izobraževanja, trga dela in zaposlovanja, ohranjanja in razvoja kulturne, informativne in založniške dejavnosti, bivanjskih razmer, zdravstvenega varstva, politične participacije, osveščanja in boja proti diskriminaciji do Romov. V poročilu je pripravljen še pregled organiziranosti romske skupnosti na državni in lokalni ravni ter pregled sredstev za sofinanciranje organizacij romske skupnosti s strani državnih organov. Omenjeno poročilo je dostopno na spletnem naslovu: http://www.mnz.gov.si/fileadmin/mnz.gov.si/pageuploads/SOJ/word/7-10-POROČILO_o_položaju_romske_skupnosti_v_RS.pdf

Glede na uvodoma podana pojasnila, da že po ustavi ni dopustno nikakršno razlikovanje med državljanji Republike Slovenije z izjemo pozitivne diskriminacije v okvirih, ki jih zahtevajo ukrepi za ohranjanje kulturne in jezikovne identitete pripadnikov manjšin ter njihove etnične skupnosti, v tem primeru romske skupnosti, Ministrstvo za notranje zadeve ugotavlja, da Republika Slovenija to načelo spoštuje in da odstopanja v smeri, kot jih podaja predlagatelj niso mogoča. Ob vseh prizadevanjih in ukrepih države za izboljšanje položaja romske skupnosti v Sloveniji, pa je potrebno izpostaviti, da je napredek na vseh področjih družbenega življenja možen samo, če so v celoten proces odločanja, uresničevanja in nadzora nad izvajanjem programov in ukrepov že od vsega začetka vključeni tudi pripadniki romske skupnosti, ki sami aktivno sodelujejo v vseh procesih in ukrepih, namenjenih njihovi večji socialni vključenosti. Poleg tega pa gre v veliki večini primerov za ukrepe in procese, ki rezultate kažejo na dolgi rok.

S spoštovanjem,

Pripravila:

Tjaša Herman
višja svetovalka

Herman

mag. Stane BALUH
vodja službe

¹ Zakon o lokalni samoupravi, Zakon o lokalnih volitvah, Zakon o evidenci volilne pravice, Zakon o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja, Zakon o osnovni šoli, Zakon o vrtcih, Zakon o medijih, Zakon o uresničevanju javnega interesa za kulturo, Zakon o knjižničarstvu, Zakon o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja, Zakon o Radioteleviziji Slovenija, Zakon o financiranju občin, Zakon o varstvu kulturne dediščine, Kazenski zakonik Republike Slovenije, Zakon o javnem interesu v mladinskem sektorju, Zakon o slovenski tiskovni agenciji.